

Isten munkálkodó szeretete

„Mert a nekünk adatott kegyelem szerint különböző ajándékaink vannak, eszerint szolgálunk is: ha prófétálás adatott, akkor a hit szabálya szerint prófétáljunk, ha valamilyen más szolgálat adatott, akkor abban a szolgálatban munkálkodjunk: a tanító a tanításban, a buzdító a buzdításban, az adakozó szerénységben, az előljáró igyekezettel, a könyörülő pedig jókedvvel.” (Róma 12,6-8)

Szeretett Testvéreim, akik az Úr Jézus Krisztus születését ünnepeljük karácsonykor!

Furcsa hiányosságok jelennek meg a mai ember fejében, majd divatként széles körben. Nem társadalmi kritikát kívánok megfogalmazni inkább buzdítást hogy komolyabban vegyük azt, hogy kik vagyunk.

Giccse csillogás és gagyi idegen szövegű zenék érzelmi nyomása alatt nehezedik ránk a céltalan szeretet ünnepe, amelyen belül divatként mutatkozik meg a szeretett ünneplése. A szeretet általános fogalom kíván lenni a divat szerint és belső tartalom nélkül, nehogy ezzel másokat sértsünk, küllemében hivalkodóan kényszerít egy feldobott lelki állapotba, hogy vásárolj! Vásárolj ajándékot! Ne törődj értelemmel, véletlenül sem szükséggel, hanem költs! Azt is ami nincs, vegyél fel kölcsönt!

Ugyanakkor van, és kell is legyen egy egészséges családi közeg és erre való igény, sőt azokról se feledkezzünk meg akik évente egyszer, pont karácsonykor eljönnek templomba, Látszólag két különböző világ, de sajnos lassan keveredik, és ez nagyon veszélyes. Mostanság ismerkedtem meg az ajándék követeléssel, elvárással. Egy ember a vélt adósságát akarta behajtani másoktól ajándék formájában. Értelmetlenség!

Tudjátok, az ajándék szerintem az, amit nem is várnál, de ha megkapod, nagyon nagy örömed van. Nem tudom, de ahogy korosodom, már csak az számít, hogy karácsonykor együtt legyen a család, a bővöd esti - szentestei istentisztelet - után szokásunk szerint, egy jó halpaprikás mellett körül üljük az asztalt, és végignézek a szeretteimen. Hálát adok Istennek ezért a hatalmas ajándékért. Örömmel, meghatódva nézek magam körül, amikor anyanyelvünkön énekeljük a karácsonyi énekeket a családdal a fenyőfa mellett. Összegez az

ember ilyenkor, örül, hogy Isten megadja a családot, egészséget, és hogy láthatom mi is a legnagyobb boldogság, amit emberileg kívánhatok magamnak. Hátterbe szorul az évközi mindennapi herce-hurca a gyerekekkel, házastárssal, szülőkkel. Családfőként látom a vidám arcokat az asztal körül, érzem az ajándék boldogságát. Az ajándék, hogy Isten adta az Ő egyszülött Fiát erre a világra, aki az Ő szeretetét testesíti meg előttünk, mutatja meg kegyelmét. Ne divatozz, ne keress könnyebb megoldást, hanem adj hálát azért az életért amit Istentől kaptál a Szabadítóban, aki nem csak reményt ad, hanem bizonyosságot. Felüdíti a lelket, hogy te testvérem igenis érsz valamit, nem is akármit, Isten kegyelemben akar része-

síteni téged Fia által! Sőt ki ezt nem csak érzed, hanem éled is a kapott kegyelmi ajándékaidat nem önzőn, „drágaságként“ megélve azokat, hanem hálaáldozatként Isten irányába neki tetsző életet akarsz élni, osszad ezt! Hogy életteddel hirdesd Isten nagyságát, mert gondviselésében vagy. Hogy a benne vetett hit szabályai szerint élj, mert az jó, és szeretnéd hogy szeretteid is ebben a jóban részesüljenek. Mivel életünkben érezzük a mi Istenünk munkálkodó szeretetét, ezt hirdetni is akarjuk felebarátainknak. Hiszen Isten szeretetét hitbéli bizonyágtételeink, cselekedeteink által hirdetjük, és ekkor azok csak szaporodnak. Közben ügyelve az egyszerűsége, amit elének ad a mi Istenünk a bor és kenyér formájában az Úr asztalán karácsonyi úrvacsorás istentisztelete-

inken: megkönyörült rajtunk az Isten, és gondviselésében megtart.

Éljetek szeretett testvéreim a jóval, osszátok azt egymással, amit Isten áldásként ad életünkre. Így éljük napjainkat jókedvvel, bőséggel a lelki ajándékokban Krisztus követésében!

„A szeretet ne legyen képmutató. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz. Örüljétek az örülőkkel, sírjatok a sírókkal. Ha lehetséges, amennyire tőletek telik, éljétek minden emberrel békességben. Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róma 12:9,15,18,21)

Istentől gazdagon megáldott, békés karácsonyt!

Szenn Péter püspök

**ISTENTŐL MEGÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN A SZERKESZTŐSÉG**

2020

Riformátus Ájság

Január

1	Sz	Újév, Fruzszina
2	Cs	Ábel
3	P	Benjámin
4	Sz	Leona
5	V	Simon
6	H	Boldizsár, Vízkereszt
7	K	Ártilla
8	Sz	Gyöngyvér
9	Cs	Marcell
10	P	Melánia
11	Sz	Ágota
12	V	Ernő
13	H	Veronika
14	K	Bódog
15	Sz	Lóránt
16	Cs	Gusztáv
17	P	Antal
18	Sz	Piroska
19	V	Sára
20	H	Fábián
21	K	Ágnes
22	Sz	Artúr
23	Cs	Zelma
24	P	Tímót
25	Sz	Pál
26	V	Vanda
27	H	Angelika
28	K	Károly
29	Sz	Adél
30	Cs	Martina
31	P	Marcella, Petúr

Február

1	Sz	Ignác
2	V	Karolin
3	H	Balázs
4	K	Ráhel
5	Sz	Ágota
6	Cs	Dorottya
7	P	Tódor, Rómeó
8	Sz	Aranika
9	V	Abigél, Alex
10	H	Elvira
11	K	Bertold, Marietta
12	Sz	Lídia, Lívia
13	Cs	Ella, Linda
14	P	Bálint, Valentin
15	Sz	Kolos, Georgina
16	V	Julianne, Lilla
17	H	Donát
18	K	Bernadett, Komrád
19	Sz	Zsuzsanna
20	Cs	Aladár, Álmos
21	P	Eleonóra
22	Sz	Gerzson
23	V	Alfréd
24	H	Mátyás
25	K	Géza
26	Sz	Edina
27	Cs	Ákos, Bátor
28	P	Elemér
29	Sz	Szökőnap

Március

1	V	Albin, Böjt I.
2	H	Lujza, Gottlieb
3	K	Kornélia
4	Sz	Kázmér
5	Cs	Adorján, Adrián
6	P	Leonóra, Inez
7	Sz	Tamás
8	V	Zoltán, Böjt II.
9	H	Franciska, Fanni
10	K	Ildikó
11	Sz	Szilárd
12	Cs	Gergely
13	P	Krisztián, Ajtony
14	Sz	Matild
15	V	Kristóf, Böjt III.
16	H	Henrietta
17	K	Gertrúd
18	Sz	Sándor, Edex
19	Cs	József, Bánk
20	P	Klaudia, Hubert
21	Sz	Benedek
22	V	Beáta, Izolda, Böjt IV.
23	H	Emőke
24	K	Gábor, Karina
25	Sz	Irén, Irisz
26	Cs	Emánuel
27	P	Hajnalka
28	Sz	Gedeon
29	V	Augusta, Böjt V.
30	H	Zalán
31	K	Árpád

Április

1	Sz	Hugó
2	Cs	Áron
3	P	Buda, Richárd
4	Sz	Izidor
5	V	Virágvasárnap , Vince
6	H	Vimos, Bihorka
7	K	Herman
8	Sz	Dénes
9	Cs	Erhard
10	P	Nagypéntek , Zsolt
11	Sz	Leó, Szaniszló
12	V	Húsvétvasárnap , Gyula
13	H	Húsvéthétfő , Ida
14	K	Tibor
15	Sz	Anasztázia, Tas
16	Cs	Csongor
17	P	Rudolf
18	Sz	Andrea, Ilma
19	V	Emma
20	H	Tivadar
21	K	Konrád
22	Sz	Csilla, Noémi
23	Cs	Béla
24	P	György
25	Sz	Márk
26	V	Ervin
27	H	Zita
28	K	Valéria
29	Sz	Péter
30	Cs	Katalin, Kitti

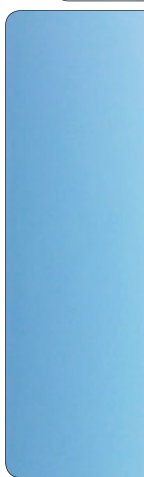
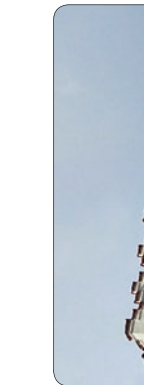
Május

1	P	Fülöp, Jakab
2	Sz	Zsigmond
3	V	Tímea, Irma
4	H	Mónika, Flórián
5	K	Györgyi
6	Sz	Ivett, Frida
7	Cs	Gizella
8	P	Mihály
9	Sz	Gergely
10	V	Ármin, Pálma
11	H	Ferenc
12	K	Pongrác
13	Sz	Szervác, Imola
14	Cs	Bonifác
15	P	Zsófia, Szonja
16	Sz	Mózes, Botond
17	V	Paszka
18	H	Erik, Alexandra,
19	K	Ivó, Milán
20	Sz	Bernát, Felícia
21	Cs	Áldozósütőtűk , Konstantin
22	P	Júlia, Rita
23	Sz	Dezsó
24	V	Eszter, Eliza
25	H	Orbán
26	K	Fülöp, Evelin
27	Sz	Hella
28	Cs	Emil, Csanád
29	P	Magdolna
30	Sz	Janika, Zsanett, Mándor
31	V	Pünkösd I. , Angéla, Petronella

Június

1	H	Pünkösd II. , Tünde
2	K	Kármén, Anita, Anna
3	Sz	Klotild
4	Cs	Bulcsú
5	P	Fatime, Ferdinánd
6	Sz	Norbert, Cintia
7	V	Szentfiaromság-vasárnap , Róbert
8	H	Medárd
9	K	Félix
10	Sz	Margit, Gréta
11	Cs	Barnabás
12	P	Vilgó
13	Sz	Antal, Anett
14	V	Vazul
15	H	Jolán, Vid
16	K	Jusztin
17	Sz	Laura, Alida
18	Cs	Arnold, Levente
19	P	Gyárfás
20	Sz	Valéria, Rafael
21	V	Alajos, Leila
22	H	Paulina
23	K	Zoltán
24	Sz	Iván
25	Cs	Vilmos
26	P	János, Pál
27	Sz	László
28	V	Levente, Irén
29	H	Péter
30	K	Pál

Erdély

Szeretetben vagyok! És akkor...?(!)

„Olyan szeretetet, mint a tenger...
Olyan szeretetet kaptam Tőled Istenem...” (Ifjúsági ének)

Nagy ünnep a szeretet ünnepe. Nem, nem teszem hozzá, hogy ez a karácsony. Felhőborító ugyanis számomra, hogy egy ekkora mélységgel, tartalommal, jelentőséggel, értékkel, érzéssel bíró szót hogyan lehet három napra korlátozni, s mindezt még „reklámozni” is?! A szeretetet minden nap ünnepelnünk kellene. Ünnepek kellene lennie minden napnak, amikor szeretünk, szeretve vagyunk.. Mondhatjuk, ugyan, ez olyan alapvető dolog, miért kellene ezt ünnepelni? Viszont akkor miért kell „egy teljes ünnepet”, a karácsony ünnepét ezzel „megbélyegeznünk”? Ha valóban olyan „alapvető”, akkor nem kellene minden napunknak az alapjának lennie? Vagy mégis olyan „kiváltságos”, hogy egy „ünnepet” „szentelünk” neki? Hogy is van ez? Akkor most alapvető, kiváltságos, mindennapos, esetleg ünnepre korlátozott „dolog” a szeretet? A Te életedben milyen „státusza” van a szeretetnek? Gondolkodtál már ezen?

A szeretet szerintem egy nagyon egyszerű, s egyben egy nagyon bonyolult dolog. Nem mindig könnyű szeretni, szeretetteljesen viselkedni, szeretettel telve lenni, a szeretetet elfogadni, megélni, továbbadni, megosztani, a szeretetet „megérte(t)ni”, hirdetni, terjeszteni, kívánni, remélni... Amennyire alapvető, annyira mester fokozat, s amennyire hétköznapi, épp oly magasztos. Rengeteg könyv, ének, film, vers, lírai költemény szól a szeretetről, viszont teljes mibenlétéről a Biblia ad „bővebb és részletesebb” leírást. Lásd: a Szeretethimnuszban olvashatunk a szeretet tulajdonságairól, a „Nagy parancsolat” leírja a két legfőbb törvényt, a Hegyi Beszédben szintén meg van írva az „Arany szabály”, és még sorolhatnánk, mennyi helyen szólít meg bennünket a jó Isten, s próbál segédkezet nyújtani ebben az egyszerűen bonyolult emberi megnyilvánulásban.

Anyá lettem. Ez az oka annak, hogy a lassan elmúló évben nem volt időm „tolat ragadni”. Sajnos, mert hiányzik az írás-olvasás, viszont hála Istennek, mert megtapasztalhatom a legdrágább szeretetérzést ezen a kicsiny csodás áldáson keresztül. Az Ő szemeiben még a rosszaság is szeretetteljes és szinte az egész világ szebb, amikor a kislányom kacag.

Nem véletlenül mondja Jézus: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket”, s hogy a gyermeki szeretet a legtisztább. Oly sokszor engem is elragad a fáradtság, a kimerültség okozta ingerültség, s talán sugárik belőlem – bármennyire is szeretném titkolni –, viszont ez a kicsi gyermek válaszul grimaszolva-huncutkodva mosolyog. Nem tesz szemrehányást, hanem lefegyverez egy pillanat alatt. Sajnos, ezt mi felnőttek már nem tudjuk ilyen felhőtlen módon gyakorolni. Nekünk már vannak sérelmeink, előítéleteink, tévképzeink, negatív élményeink és pesszimista életképeink... Ezek mind mind gátolnak a „gyerekjáték”-nak titulált önzetlen, hosszútávú, jóságos, nem irigykedő... szeretet-gyakorlásban. Gyerekjáték – ez is milyen jó kifejezés. Szóval: a szeretet gyerekjáték. Ide most egy mosolygósjelet tennék. Talán tényleg ezen a ponton van a baj: hogy idővel elfelejtünk játszani... elfelejtünk „valójában”

Simon András grafikája

szeretni... S erre jön a világi címlapszöveg: itt a karácsony, szeressünk – azaz: vegyük meg pénzzel mindazt, amit szívvel nem tudunk adni. Mi lenne, Kedves Testvérem, ha ez éven a pénzköltés helyett egy papírból kivágott szívet (rajta egy bibliai idézettel) adnál a szerette(i) dnek? Nem futkároznál össze-vissza az üzletekben, sokkolva magad és a pénztárcádat, hanem ehelyett elhívnád sétálni, beszélgetni, játszani a megajándékozni kívánt személy(eke)t? Mily abszurdnak tűnik az ötlet, ugye? Pedig valójában ez és még talán egy nagy meleg ölelés lenne az, ami a mai világunkban a legtöbbet jelenthetné... (Neked is, csak talán nem mered bevallani, még magadnak sem.) Azonban sajnos a realitás más. Az ember ezeket az „apróságokat” már nem értékeli, s valójában az ölelést, a kis papír-szívet sem értékeli, amíg, ne adj Isten, nagy baj nem történik, amíg valami „emlékké” nem válik...

Kedves Testvérem! Nem gondolod, hogy a szeretetet addig kellene felismerned önmagadban és másokban, addig kellene ápolnod, megosztva gyarapítanod,

amíg van kivel? Lehet az családtag, barát, szomszéd, de egy teljesen ismeretlen egyén is... a lényeg, hogy Te azt érezd: szeretettel teljes a szíved-lelked, s ezt megosztottad mással/másokkal is. Így lenne teljes és (nem túlozva) tökéletes az ünnep. Nem csak a karácsony, hanem az a mindennapos ünnepnap, amikor a szeretet van az életed, cselekedeteid, gondolataid központjában. Azokra a legmélyebb gondolataidra is gondolkod.. Merítkezz bele önmagadba, kulcsold össze kezeidet és vedd számba mindennapi magaviseleted, megnyilvánulásaidat: biztos, hogy a „szeretet” az, ami megindítja a szádát a szólásra, kezded a cselekvésre..?

Én, be kell, hogy valljam már sokad-jára, hogy nagyon türelmetlen vagyok és ez nap, mint nap sok gondot okoz. Vagyis sok gondot okozok magamnak és másoknak ezzel. A Szeretet viszont türelmes... Itt vagyok például én gondban. Naponta igyekszem, hogy a „Krisztus tanítása szerint élni próbáló” énem gyorsabb legyen a „halandó, gyarló, esendő, bűnös” énemnél. Be kell valljam, sokszor már csak jóval az „elhamarkodott” szó után gondolkodom el, hogy már megint gyorsabb a nyelvem, mint az eszem, szívem, lelkem... Gondolom, mindnyájunknak meg van a gyenge pontja, amit vagy belát, vagy még mindig fedezve latolgat, hiszen pl. a „Deákné vászna”...

Kívánom, hogy felismerd, megéld, teljes valójában átérezd, hogy másokkal is meg tudsz osztani azt a szeretetmenyniséget, melyet az egyik ifjúsági énekünk a tenger nagyságához hasonlít. A jó Isten tényleg tengernyi szeretetet ad, melyről mi sokszor tudomást sem veszünk, csak a hullámokat, esetleg a morajlást észleljük. A jó Isten maga a Szeretet, az Ő segítségével mindig lesz „véstartalékunk”, még akkor is, ha saját magunk állunk a szeretet áramlásának útjába.

Legyen áldott, békés, szeretetben teljes az adventi időszakod, karácsonyod, új esztendő! Adja a mi Urunk, hogy keresztyéni rendeltetésünkhöz méltóan, felelősségteljesen éljünk, s adjunk-fogadjuk a szeretetet, hiszen ez az, ami a legjobban hiányzik ebből a világból... Adjon az Úr olyan szeretetet, mint a tenger, mely bár néha cseppnyinek, esetleg apadni látszik, de aztán újra és újra megárad.

Csoma Annamária

GYÜLEKEZETEINK életéből

Köszöntés Kaposkelecsenyben

Szeptember végén a kaposkelecsenyi református gyülekezet a helyi református nőegylettel összefogva, szokásukat megtartva, Istennek hálát adva, szép korú nőtestvért köszöntött. Özv. Vass Béláné, Bertus néni is betöltötte a 90.-ik életévét. Az ünnepeltet Isten jóvoltából szerető családja körében köszönthettük. Ameddig Bertus néni egészsége engedte, szorgalmasan látogatta az istentiszteleteket, szívesen bekapcsolódott a nőegyleti rendezvényekbe. Az élet őt sem kényeztette. Özvegyi életét két fia hirtelen elvesztése tette fájdalmassá.

Bertus néni szavaival élve: „bár fájdalmam nagy gyermekeim elvesztése miatt, de hitem rendületlen, továbbra is az Úrban bízva élem életem“.

Az ünnepelt szerető leánya és családja körében éli minden napjait. A gratulációt beszolgáló lelkészünk, Nt. Tirpák István

köszöntésével kezdtük, majd az ugyancsak szépkorú tiszteletbeli gondnok, harangozó, János bácsi szavai voltak hallhatóak. Gondnok urunk, Tóbiás Zoltán biztató szavakkal és gyönyörű virággal kedveskedett az ünnepeltnek. Özv. Smajda Marika átadta a gyülekezet ajándékát és kívánt további jó egészséget.

A köszöntéseket a helyi nőszervezet elnöknője, Bodnár Ilona verse, jókívánsága és persze az elmaradhatatlan torta átadása zárta. Az ünnepelt legkedvesebb éneke, a 277.-ik ének – Gondviselő jó Atyám vagy – eléneklése után kis szeretetvendégségen vetünk részt.

Istennek hálát adva, beszélgettünk, felidézve a múlt emlékeit.

Isten áldása kísérje továbbra is az ünnepeltünket. Kívánunk neki jó egészséget szerető, gondoskodó családja körében.

Bodnár Ilona

A 2019-es esztendő köszöntései hálaadással az Úr iránt - Újlót

A 2019-es esztendő több köszöntést is hozott magával, aminek Isten iránti hálaadással tettünk eleget. Hálát adtunk mennyei Édesatyánknak gondviseléséért, amiért olyan szolgáltevőkkel ajándékozott meg minket, akik örállóként megállják a helyüket a bástyán! Ezeket az örállókat köszöntötte az újlóti gyülekezet, miközben köszönetet mondott a szolgálatért s hálát adott Istennek, hogy elhívottai eszközeként engedik magukat használni, hogy úgy formálja őket az Úr, amiként a fazekas az agyagot a kezében.

Az esztendő első köszöntése január 27-én íródott be naptárunkba. Meglepetésszerűen mondott köszönetet az újlóti református gyülekezet **Papp Sándor** gondnok úrnak a töretlen fára-

dozásaiért, amit a gyülekezet javára végez. Áldáskívánással volt megköszönve neki, hogy éttermének segítségével folyamatosan támogatta a gyülekezet terítéseit, szeretetvendégeit. Ez év elsejétől nyugdíjba ment, s a gyülekezet nevében a gyermekek és a Remény Énekkar is énekszóval köszöntötte őt. Két feldolgozásban fogadta az ároni áldás megzenésítését. S miközben mi voltunk hálásak az Úrnak az ő szolgálataiért, ő is hálát érzett szívében, s meghatódva élte át a váratlan áldáskívánást! Szólt az Ige: „Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földre, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn. 12:24) Elhangzott, hogy olyan búzaszem ő, aki nem önmagának él, de szolgálataival szüntelen áldozatot hoz szeretett gyülekezetéért, s kész önmagát háttérbe szorítani, hogy gyülekezete növekedhessen, újabb és újabb

gyümölcsöket teremhessen! Szeretettel adtuk át az ajándékot, kívánva, hogy Isten gazdag áldása kísérje továbbra is életét!

Április 6-án gyülekezetünk elöljárója, **Šallay László** presbiter úr volt köszöntve. Isten kegyelméből betöltötte 50. születésnapját! Köszöntésünként a következő Igét helyeztük a szívé-

re: „Aki lustán dolgozik, elszegényedik, de a szorgalmas munka meggazdagít.” (Péld.10:4) Hálát adtunk Istennek, amiért munkálkodik elöljárónkban, és a Lélek indíttatására rendszeresen részt vesz alkalmainkon, úgy a vasárnapi istentiszteleteken mint a brigádokon. Sokoldalú szakemberként Isten dicsőségére felajánlja tudását, s engedi, hogy megszólítható legyen úgy az istentiszteletek után mint hétköznapiakon. Tapasztalatát, ügyességét örömmel fordítja vissza Isten dicsőségére, s mindenkor szívesen vesz részt a gyülekezet épülésében, s ígéretéhez hűen mindig megtartja szavát, lehet rá számítani. Kívánjuk, hogy átélje, hogy a gyülekezetben végzett szorgalmas munka miként gazdagítja meg őt áldással! Presbiterestvérünk a Remény Énekkar jó hangú tagja is. A gyülekezet köszöntéseként záró énekként elénekelte a „Megáldjon téged az Isten” zsoltárverset (134/3). Örömmel adtuk át a gyülekezet ajándékát, ezzel is kifejezve iránta való megbecsülésünket.

Június 23-án **Piško Erzsébet** gyülekezetünk gondnokasszonyát köszöntöttük 80. születésnapja alkalmából. Hálát mondtunk érte is az Úrnak, hiszen benne olyan elöljárót állított Istenünk a gyülekezet élére, aki mindenkor kiáll az Ige igazsága mellett, bátran int és buzdít az Ige szavával. Örömmel vesszük, amikor őrállóként nemcsak résztvevője volt a presbiterkonferenciának, de a hallottakat mélyen szívébe rejtve felidézi s azon van, hogy az igei tanítás gyakorolva legyen. Köszönetet mondtunk neki, hogy szükség idején megkeresi és megszólítja gyülekezetünk tagjait, valamint lehet rá számítani a sajtó termékeinek szétadásában is, ami nem kis feladat, mivel gyülekezetünkbe rendszeresen négy újság is jár. További szolgálataihoz Isten áldását kértük nemcsak a gyülekezet köszöntése által ajándék kíséretében, de egy igeverset is a szívére helyeztünk, miszerint: „Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon.” (Kol. 3:16) Ugyanis ha Krisztus beszéde tölti be szívünket, akkor rendelkezésünkre áll Isten bölcsessége. A mindennapokban, döntésekben, küzdelmekben szükség van Isten bölcsességére, azt pedig Igéjében találjuk. Isten adjon neki erőt továbbra is kiállni az Ige mellett! Áldáskívánásként a gyülekezet elénekelte a „Megáldjon téged az Isten” zsoltárverset. (134/3)

Július 14-én **Szénászki György** elöljárót köszöntöttük 50. születésnapja alkalmából. Hálát adtunk Urunknak, amiért presbiterként a gyülekezet szolgálatára van! A teherviselésben részt vállal, már presbiterre választása előtt is rendszeresen el-

járt a brigádokra, kántorként vasárnapról vasárnapra megmártózhat lelkünk zenei kíséretében, s mint jó sáfára az Úrnak a gyülekezet javára fordítja technikai tehetségét. Köszönet jár neki azért is, hogyha szükséges, fényképeket is készít és az eseménynaptárunkra szeretettel ki is nyomtatja azokat. Mindeze-

ken túl a Remény Énekkar tagja is, s időnként szólót is énekel, ugyanakkor hangszeres kísérettel igazi élményt tud nyújtani az énekszolgálatnak. Minden szolgálatát végtelen alázattal visz véghez, s egyben reméljük és kívánjuk, hogy Istenünk még sokáig megőrizze őt elöljárói tisztségében! A következő Igeverset helyeztük jubiláló testvérünk szívére: „Aki a szolgálat ajándékát kapta, az végezze szolgálatát; a tanító a tanítást, a vigasztaló a vigasztalást, az adakozó szerénységgel, az elöljáró igyekezettel, a könyörülő pedig jókedvvel.” (Róm. 17:7-8). A gyülekezet az ajándék mellett köszöntötte őt az áldáskívánó zsoltárverssel is, elénekelve a „Megáldjon téged az Isten” éneket. (134/3)

Október 18-án ünnepelte gyülekezetünk legidősebb aktív tagja 95. születésnapját. **Tildi Rozália** gyermekkorától hűséges elkötelezettje az Úrnak s gyülekezetének egyaránt. Az egykori harangozófeleség átvéve a stafétát ő maga vált harangozóvá. Ő még abban az időben végezte e nemes szolgálatot, amikor még manuálisan indultak el a harangok, hogy hívogassák a közösség tagjait az alkalmaikra. Abban a fáradtságos időkből vállalt szolgálatot, amikor a vasárnapi istentisztelet előtt a téli időszakban

szombat éjjel is fel kellett jönni a domb magaslatán álló templomba, hogy a tűz ki ne aludjon, hogy a hívek ne a dermesztő hideg templomba üljenek be. Kifogásokat nem keresve ma is rendszeresen, alkalomról alkalomra eljár az istentiszteletekre, bibliaórákra, imaórákra, ám résztvevője az idősekért tartott alkalmaiknak is. Hálát adunk érte Urunknak, hiszen szüntelenül imára kulcsolt kézzel viszi Isten színe elé gyülekezetének kicsinyeit és nagyjait, a szolgálattevőket és a szolgálatokat egyaránt! Az ajándékot igevers kíséretében fogadta, miszerint: „Veled van Istened, az Úr, ő erős, és megsegít. Repesve örül neked, megújít szeretetével, ujjongva örül neked.” (Zof. 3:17) Záróénekként áldáskívánásként volt kérve ünnepeltünk életére a „Megáldjon téged az Isten” zsoltárvers. (134/3)

November 10-én **Korpás Ibolya** presbiterasszony és harangozó Isten kegyelméből betölthette 70. életévét. A napján, vasárnap szeretettel köszöntötte őt is gyülekezetünk, hiszen ő is odaadó szeretettel van Isten gyülekezetére iránt, amiként az októberben ünnepelt édesanyja, Tildi Rozália is. Valamennyi alkalomra hűségesen eljárt, nem keresve kibúvókat és az időjá-

rás viszontagságai ellenére mindig jelen van. Segítő erő a brigádok napjain, harangozáskor mindig számíthat rá a gyülekezet, mind a gyászolók, mind a megemlékezők. Örömmel gondozza a kiskertet, és a szolgálatokat, a gyülekezet gyarapodását is jókedvűen támogatja, hogy részese lehessen az Isten országának

növekedésében. Ha kell, bátran felszólal bizonyágtételével, kiáll a hitvallástétel mellett. Alkalmainkra mindig jó előre érkezik, hogy felmérje, szükség van-e segítségére. Jubilánsunkat az ajándék mellett a következő igeverssel köszöntöttük: „Amikor kiáltottam, meghallgattál engem, bátorítottál, lelkembe erőt öntöttél.” (Zsolt. 138:3) A gyülekezet szeretettel énekelte el számára is a „Megáldjon téged az Isten” zsoltárverset áldáskívánásként. (134/3)

Valamennyi ünnepeltünknek szívből kívánjuk, hogy Urunk gazdag áldása kísérje életüket, szolgálataikat, valamint szeretetek életét! Munkálkodjon bennük az Úr, hogy mindenkor megérezzék, Isten erőt ad, Ő a mi támaszunk, pajzsunk, erős várunk!

Sándor Veronika

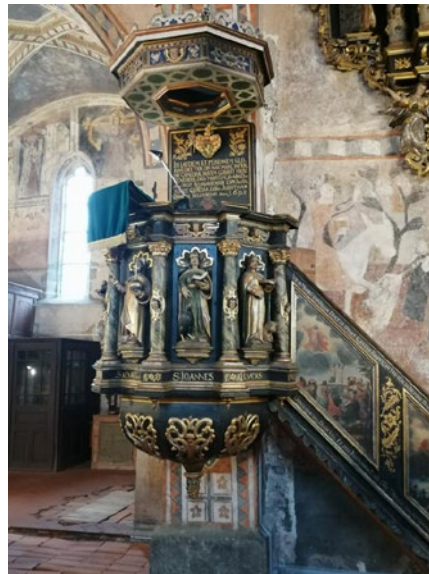
Nőgyesületi kapcsolatépítő tanulmányi kirándulás

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Egyetemes Egyházunk által jóváhagyott pályázat jóvoltából egy olyan tanulmányi kirándulás valósulhatott meg, amely Isten áldásával, egy eredményes találkozóknak is helyt adott.

Autóbuszsal indultunk a többszáz kilométeres útnak, s napunk reggeli áhítattal, igei útravalóval kezdődött. Nőgyesületünk a lelki épülést és művelődést is szem előtt tartja, ezért Csoma László lelkész vezetésével megtekinthettük a 20. századig virágzó bányaváros, Csetnek 12. században épült, többször bővített, olasz művészek által díszített evangélikus templomát. Az ősi műemlék templom mind a mai napig rendszeres istentiszteleti alkalmaknak ad helyet, amelyet részletesen egy helyi fiatalember mutatott be, rámutatva a külső szemlélődő figyelmét elkerülő érdekességekre, egyedi díszítésekre és freskókra, és azok történetére.

Buszunkkal ezután Szilice felé vettük az irányt, ahol már vártak minket a helyi nyugdíjasklub tagjai. A hajtűkanyarokban néhány ős hajszállal gazdagodott csoportunkat kellemes meglepetésként érte a szívélyes vendéglátás és a Nőgyesületünk szolgálatával kapcsolatos ér-

deklódás. A helyi kultúrházban, a kávé és sütemény mellett, az országos elnök bemutatva a nőgyesület szolgálatát, amely-

re válaszképpen az érdeklődők jelezték szándékukat, hogy szeretnének részt venni ebben az Isten dicsőségére végzett munkában. A helyi lelképásztor ezután megnyitotta előttünk a husziták alapította kis templom ajtaját, s érdekesítő előadásban mutatta be a templom történetét,

s kaphattunk bepillantást református őseink templomot övező szokásaiba, miközben megtekinthettük az utóbbi évtizedekben feltárt freskók maradványait.

Szoroskán, a Koliba étteremben elköltött ebéd után megtekinthettük a 14. században alapított bányavárost, a hajdani püspöki székhelyet, Rozsnyó belvárosát, amelynek épületei követik a történelmi idők alakította építkezési stílusokat, valamint történelmi jelentőségű, reneszánsz-kori óratornyot, Andrassy Franciska emlékművét, és egyéb jelentős épületeket. Csoma László által tartott előadásban meghallgathattuk a város II. Rákóczi Ferencsel összekapcsolódó történetét, aki 1706-ban, a szabadságharc idején sokat tartózkodott a városban épült Nehrer-házban, s a városból kormányozta a fennhatósága alatt levő országrészeket.

Miután ránk sötétedett, hazafelé vettük utunkat, azzal a jóleső érzéssel, hogy ismét láttunk, tanultunk valami újat, ráadásul, a Nőgyesület célkitűzéseinek üzenetét tőlünk távol élő református testvéreinkhez is elvihettük. Mindezért legyen Istené a dicsőség!

Györky Szilvia

Gyümölcsöröm

Ősszel sincs megállás a nagykövesdi református gyülekezetben. A bodroghközi település lakosai november első vasárnapján Gyümölcsöröm elnevezéssel tartottak újbóri hálaadó ünnepséget.

A most negyedik alkalommal megrendezett esemény idei témája a „gyülekezet gyümölcsei” címet kapta – a szó szoros, és persze tágabb értelmében véve.

A rendezvényre igehirdetőként ellátogatott Fejér Zoltán, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatóhelyettese, intézményi lelkésze. Az abaújházi és környező gyülekezetek felvirágoztatásáról előadást tartott Tóth Viktória, abaújházi lelkész. Istent dicsőítő énekekkel jelen volt a Dicsband, a „pataki refi” növendékeiből álló együttes. Énekes-zenés összeállításukkal a nagykövesdi alapiskola tanulói, a helyi gyülekezet legifjabb „gyümölcsei” szórakoztatták a közönséget.

Dicsband, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának diákegyüttese

A bő kétórás műsor Böszörményi Tamás, helyi református lelképásztor rövid áhítatával indult, aki a fákbeoltását egyfajta Jézus Krisztussal kötött szövetséghez hasonlította. Az általa választott evangéliumi igére kiemelte:

„Az életem közepe összenő Krisztussal. Amit az életem ezután terem, azt a gyümölcsöt nem én hozom, hanem Ő. Vagyis ketten: enyém a gyökér, de a gyümölcsöt bennem Ő érleli.”

A Dicsband rövid koncertje után Fejér Zoltán lelképásztor ígét hirdetett, majd Tóth Viktória tartalmas előadásban összegezte az abaújházi, valamint a környező gyülekezetek elmúlt, csaknem két évtizedes munkáját.

A b a ú j v á r egy magyarországi, határmenti kistelepülés, Kassától nagyjából 20 kilométerre délre. A falu mondhatni a megszokott problémákkal küzd – csökkenő lakosságszám, eltelepülő fiatalok, integrálódni nem akaró szlovák „betelepülők” – tudtuk meg az előadás legelején.

Fejér Zoltán, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatóhelyettese, intézményi lelkésze

A témát nem ismerő külső szemlélő joggal hihette azt, hogy ebből semmi jó nem sült ki. Mégis mekkora tévedés lett volna így gondolni! A lelképásztor asszony, valamint férje, Tóth István olyan dolgokat valósított meg a kis közösségen belül, amely – véleményem szerint – előjáró példaként szolgálhat a felvidéki magyarok számára is.

A mögöttes infrastruktúra ismertetése után szó volt arról, hogyan építették fel a kis falu gyülekezetét, hogyan hozták szint az ott élő idősök és fiatalok mindennapjaiba, hol tartanak most, illetve milyen tervekkel rendelkeznek a jövőt illetően.

Hallhattunk családlátogatásokról, bibliaórákról, lekvárfőzésről, szörp- és tésztakésztésről, kézműves termékekről, levendulaültetvényről, bábszínészkedésről – én mégsem próbálkozom meg a teljes lista felsorolásával, ugyanis bevallom, nem egyszerű feladat. Érdekes azonban egy pillantást vetni a pár napja indult webáruházukra (<http://www.keresztyenmanufaktura.hu/>), ahol többet is megtudhat a kíváncsi olvasó.

Úgy gondolom, az abaújházi gyülekezeten keresztül kitűnően szemléltethető mindaz, hogy bár a statisztikai adatok adhatnak okot elkeseredésre, kitartó munkával és Isten segítségével mégis vihetünk végre nagyszerű dolgokat. Az ilyen alkalmak éppen ezért kitűnő lehetőséget szolgáltatnak arra, hogy erőt és lendületet merítsünk belőlük.

A házaspár munkáját egyébként 2014 decemberében a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat által odaítélt az Év Vidékfejlesztő Közössége díjjal ismerték el.

Az eseményt a nagykövesdi alapiskola tanulói zenés-verses összeállítása zárta. Őket Nagy Szalka Bettina, a helyi alapiskola tanító nénije készítette fel.

Az rendezvény után lehetőség nyílt szörpök és lekvárok megvásárlására, majd szeretetvendégségre hívták az egybegyűlteket.

Gaboda László

Nagytiszteletű Fülöp Sándor 1948-2019

„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” *Filipi 4,13*

Megtelt Kaposkelecseny református temploma 2019 november 30-án, amikor Fülöp Sándor, nyugalmazott lelképásztortól vett búcsút család, gyülekezet, szolgatársak, barátok, ismerősök. Egy éve csupán, hogy nyugállományba vonult, s nem sokkal később nyilvánvalóvá vált, hogy halálos kórral kell küzdeni testében, de nem lelkében-hitében. A Filipi levél idézett verse az a lelki örökség, amelynek alapján életében és szolgálatában nem csak egy elmúlt élet szolgálata, de a krisztusi reménység üzenete is megszólalt. Fülöp Sándor 1948 november 29-én született, egy olyan korban, amikor a legdurvább diktatúra kezdett kiépülni, amely diktatúra nem tudta eltörölni az Úr Jézusba vetett hitet. Ebben a hitben élt a család. Lelkészi szolgálatára a prágai Comenius Teológiai Fakultáson készült, és szolgálatát 1974-ben kezdte a kaposkelecsenyi gyülekezetben. Barátai, szolgatársai tudták, hogy költői talentumot is kapott, de kommunista ideológia nem szívesen látott lelkészt a művészet ezen ágában.

A magyar református lelkészekre nehezedő asszimilációs nyomásnak is ellen tudott állni néhány szolgatársával, amikor 1987 november 17-i lelkézszenelés alkalmával bizonyos körök a lelkészi eskü szlovák nyelvű esküszöveget erőltették. A rend-

szerváltást követően a gyülekezeti szolgálat mellett, nagy része volt a magyar nyelvű Ungi Református Egyházmegye létrehozásában és a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület újjászületésében, betöltve az esperesi és lelkészegyesületi elnöki tisztséget is. Gyülekezetében adott teret a Református Nőszövetség első találkozójának. Egyik alapítója és tíz éven főszerkesztője volt a Református Újságnak, és a Szeretnaptárnak, melynek 2019-es kiadásában meghatározó szavakkal köszön el az olvasóktól, gyülekezetétől és a szolgatársaktól. Esperessége idején alázattal végzi az iskolaalapítás adminisztratív teendőit, s az Úr megáldja a fáradozást, 2001-ben megnyitja kapuit a keleti régió egyetlen magyar egyházi iskolája Vajánban. Egy választási időszakban az egyházmegye zsinati képviselője és a Zsinati Tanács tagja. Közben gondozta a vajkóci gyülekezetet is 33 éven keresztül. Utolsó két szolgálati évében is a templom és lelkészlak felújításán fáradozott. A kegyelem Ura megmutatta,

hogy mi mindenre ad erőt egy református lelképásztornak ha az élő hittel kész engedelmeskedni akaratának. Legyen áldott érte az Úr neve!

Csoma L

„Egy vérből valók vagyunk?!“

„Egy vérből valók vagyunk?!“ címmel november 20-án cigánymissziós konferenciát szervezett a rimaszombati Csillagházban a Missio Reformata non-profit szervezet. Szó volt a romastratégiáról, a befogadás nehézségeiről, különböző modellekről és gyülekezeti fejlesztési programokról.

A konferenciát Tóth Zsuzsanna lévita, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház romamissziójának vezetője nyitotta meg. Bevezetőjében beszámolt az elmúlt év tevékenységéről, amelyben kiemelte az első alkalommal megszervezett romamissziós konferenciát, amelyen svájci és hollandiai szervezetek képviselői is részt vettek. Képekkel is illusztrált előadásában elmondta, hogy sikeresen megvalósult a Nyilas Misi ci-

pősdoboz-akció, de evangelizációk, bábmissziós előadások és nyári programok is gazdagították az elmúlt évet.

Örömmel tájékoztatott arról, hogy a cigánymissziót elősegítő zenekar is alakult Érted névvel, akiknek a tagjai szívesen kiveszik a részüket a cigányok felé végzendő szolgálatból, és külön megtisztetésnek veszik, ha meghívást kapnak más településre is, ahol másoknak is beszélhetnek szolgálatokról, vagy zenéjükkel dicsérhetik az Urat. Legutóbb a teljesen megtelt oroszok templom felszentelésakor mutakozhattak be ének-számaikkal.

Tóth Zsuzsanna elmondta, hogy szeretnék felkarolni az ambiciózus fiatalokat. Ennek szép példái valósulhatnak meg Barkán, ahol tanoda és „biztos kezdet ház” épül. Felsővályban pedig már el is kezdődött a munka, Csata pedig az első tanodájával büszkélkedhet, a tevékenységük példaértékű. A cigányság felkaro-

lása érdekében több külföldi és nemzetközi konferencia is megvalósult Szlovákiában és másutt, de a szakmabeliekkel több alkalommal is találkoztak, hogy közösen kidolgozzanak egy cigánymissziós stratégiát, amelyen elindulhatnának.

„Egy vérből valók vagyunk?!“ című előadásában Tomes Attila Kárpátaljáról származó nyírbátori református lelképásztor a bibliai alapvetés 1

Jn 1,7 és 1 Pt 1,19 alapján arra kereste a választ, hogy megnyitottuk-e szívünket Krisztusnak, de hangsúlyozta, hogy Isten előtt mindannyian – legyen az roma, cigány, magyar, szlovák vagy ukrán – egyenlőek vagyunk. „Aki szereti az Istent, az szeresse az embert is. Ha világosságban járunk, akkor közössé-

günk van egymással, s kijelenthetjük, hogy Jézus vére tesz egygyé bennünket, ebben van az egység. Egy Isten van, egy megváltó – nyomatékosította az előadó. Felhívta a figyelmet arra is, hogy előítéletesség az emberi romlottság tesz bennünket. Előadásában három üzenetet fogalmazott meg: megállni a hitben, felismerni, hogy mindenkit csakis Krisztus vére moshat tisztára, valamint a keresztyének összefogásával hatással lenni a világra.

Tóth Anita cigánymissziós referens előadásában szólt a befogadás nehézségeiről és a cigánymisszió térnyeréséről a Magyarországi Református Egyházban. Elmondta, hogy Magyarországon 2013-ban fogadták el a református cigánymissziós stratégiát, amely három pilléren nyugszik: a megbékélés, egészség és a reménység. Megemlítette, hogy az 1200 gyülekezetből csupán 60-70-ben végeznek egyfajta cigánymissziót, de figyelmeztetett arra is, hogy prioritássá kellene tenni a cigánnyok közötti szolgálatot, amelyet nem lehet tovább halogatni „Az a jó cigánymisszió, amikor inkluzív közösségek jönnek létre, ahol mindenki jelenlévő értékes“.

Csoma László d e r e g n y ő i lelkipásztor a Jehova tanúiról tartott előadást, röviden bemutatva szervezetüket és működésüket, de arra

is kereste a választ, hogy vajon testvérek-e ők is Krisztusban? A résztvevők megtudhatták, hogy az Órtorony egy gazdasági társaság, saját pénzügyi és nyomaipari vállalatuk van, kiadványaikat szinte ingyen terjesztik, tagjaitól megkövetelik az engedelmissége és a szolgálatkészséget. Az aktív tagjait még segítik, de aki valamilyen oknál fogva már nem tudja folytatni az elvárt szolgálatot, azzal nem törődnek. Csoma László elmondta azt is, hogy nem folytatnak karitatív tevékenységet: nincs szeretetszolgálatuk, sem öregotthont, sem árvaházat nem tartanak fenn. „Nem Krisztus-követők, Bibliafordításaik félrevezetőek, de imádkozni kell értük, mert az Úr Isten őket is meg tudja menteni“.

Mózes Áron, a Wáli István Református Cigány Szakkollégium igazgatója a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház cigánymissziós stratégiáját ismertette. Először tájékoztatott arról, hogy készítettek egy kérdőíves kutatást a közöttünk élő cigánnyok helyzetéről, amelyből érdektelenség miatt nem nagyon tudtak messzemenő következtetést levonni. Annyi azonban kiderült, hogy nem aktív tagjai a gyülekezetnek, csak jelentős életeseményeknél jelennek meg a református gyülekezetekben. Aki részt vesz a hitoktatáskor, annak tartósabb a kapcsolata a lelkésszel. Az előadó elmondta, hogy az egyház szereplői bizalmatlanok a cigánnyág iránt, viszont hosszú távú

munkára készek a cigánymisszióban résztvevők. A tradicionális gyülekezetek azonban nem tudnak együtt dolgozni a cigánymisszióval. A megoldást a keresztyén szakemberek adhatják meg, de megoldást jelentene, ha az egyház felvállalná a cigánymisszió ügyét, mert a jelenlegi helyzet a cselekvéstől változhat meg – fogalmazta meg Mózes Áron, aki fontosnak tartja egy jogszabályi és missziós törvény megalkotását, a missziói látásmód kiszélesítését, a lelkészek ingerküszöbének növelése kommunikációs stratégiával.

Fitos Renáta az Együtt egymásért projektet, a Magyarországi Református Cigánymisszió gyülekezeti közösségfejlesztő programját ismertette, amelynek célja a szemléletformálás, társadalmi érzékenyítés, a romákkal szembeni előítéletek csökkentése, a társadalmi együttélés javítása.

Márton Richárd a józsefvárosi Te+Én közösség modelljét mutatta be, aki elmondta, hogy nagy nyitottsággal kell lenni a cigánnyág iránt, de a közülük való munkatársak nélkül nehezen megoldható. Hangsúlyozta, hogy valódi az elkötelezettségre, élő hitre jutásra van szükség.

Reformata, ii
Fotó: Dezső Attila

Karácsony

Eljött Szent Karácsony
drága ünnepe,
melyen beteljesült Isten ígérete.

Leküldé a menyből közénk Szent Fiát,
kiben az ember megváltót talált.

Angyalok ajkáról szállt az üzenet,
kicsiny Betlehemben egy gyermek
született.

Jött hogy elvegye a világ bűneit,
megmentse a kárhozattól eltévedt
juhait.

Kicsiny gyermek Jézus, kérünk tégedet,
hossz e bús világnak békét, örömet.

Szüntesd a haragod, a gyűlöletet,
a szeretet hassa át az emberi szíveket.

Jászol bölcsőd előtt arakra borulunk,
mint egykor a bölcsék, néked hódolunk.

Bár aranyat s mirhát
nem hoztunk neked,
de átadjuk, s fogadd el
bűnös szívünket.

Tisztogasd bár olykor
a bűntől lelkünket,
és a sátán gonoszságától
védj meg bennünket.

Szólj hozzánk szelíden,
aki igaz úton jár
szent atyád előtt, az kegyelmet talál.

Kicsiny égi gyermek,
szállj be szívünkbe,
végy lakozást benne, kérünk örökre.

beküldte özv. Szabó Ferencné, Pólyán

25 éve alakult a magyar egyesület Dalmáciában

2019. november 22-én került megrendezésre a 3. Spliti Magyar bál, melynek alkalmával a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének (HMDK) Split-Dalmát megyei Egyesülete fennállásának 25. évfordulóját ünnepelte. Ennek az eseménynek a támogatói a Zágrábi Kisebbségi Tanács, a magyarországi Bethlen Gábor Alap és az OTP Bank.

Egy valóban kellemes és tartalmas este volt. Az eseményt Tripolski Anikó, a helyi magyar egyesület elnöke nyitotta meg, majd a HMDK elnöke, Jankovics Ró-

bert köszönte meg az eddigi munkát és buzdította a jelenlévőket a jövőbeli együttműködésre. Ezután a spliti polgármester helyett érkező Tonci Blažević, a Nemzeti Kisebbségekkel Foglalkozó Bizottság elnöke szólott pár szót, majd pedig a kulturális program következett. A helyi Dankó Pista népdalkör mellett felléptek a vendégfellépőként érkezett Csúza-i és Kisköszegi gyermek- és felnőtt táncscsoportok fergeteges műsorukkal, valamint Farkas Panka Brácsról, aki tűzjátékával kápráztatta el a vendégeket. A hivatalos program után a Kopács Alkalmi Zenekar biztosította a talpalávalót.

Az alkalmon magyar meghívott és helybeli vendégeinken kívül jelen volt Lőcsei József, a HMDK Isztria megyei szervezetének elnöke, a Brácsi Magyar egyesület elnöke, Kalmár Szilvia is férjével, valamint a Dalmáciában élő és munkálkodó egyéb kisebbségi képviselők is.

Ezúton is köszönet a szervezőknek, fellépőknek és vendégeknek az értékes együtt töltött pillanatokért.

Egy kis történelmi betekintés: A magyar nemzeti kisebbséget tömörítő közösséget 1994-ben Fontányi Árpád, ma már tiszteletbeli elnök alapította. Ekkor még csak 36 alapító tag volt jelen. Az egyesület formálódása természetesen nem volt problémamentes, viszont az első öt év valóban dinamikus volt, melynek köszönhetően 1998-ra már több, mint 170 taggal dicsekedhetett a közösség. Az évek folyamán megalakult egy irodalmi szekció, majd képzőművészeti csoport, később gyermek-, ének- és táncscsoport is szerveződött. Mára sajnos az egyesület két közösségre oszlott, azonban bízunk benne, hogy a jövőben a közös cél érdekében újra egy egységet alkotnak majd.

Csoma Annamária

“A humor mélyen keresztyéni dolog” Az egyház humora

A humor nem csak felderít, feszültséget old, hanem sokszor emészthetővé, elfogadhatóvá teszi a kritikát is. A humor leleplezi az önmagát tökéletesnek gondoló embert. A humor sokszor tanít bennünket, és humorral jól lehet tanítani is.

Pálfy Zsuzsannától származik a fenti megállapítás, aki a *Reposzt.hu* oldalon jegyzett írásában hamarosan az egyház vizeire tereli a témát: a humort. A református lelkész úgy véli, a humor nem lehet furcsa, hívatlan vendég, idegen a templom környékén. **Somogyi Botond** kolozsvári lelkész-újságíró szerint egyesek tévesen azt gondolják, hogy a humor vagy nevetés profán dolog, és nem illik a templomba, az egyházba. Ilyen szempontból a református egyházban sokan mintha a sötét középkorban élnének. **Balog Zoltán** lelképásztor, korábbi miniszter még direktbben fogalmaz, egy Jézus humorát fejtegető előadásában. Szerinte a humor mélyen keresztyéni dolog.

Azonban a hívő emberek sok gátlást és szorongást pakolnak magukra. Pedig jobb lenne “a keresztyénséget vidáman csinálni. Hiszen Isten kimondottan vicces”. Ezt már az egyik népszerű újgenerációs humorista, **Kovács András Péter** mondja. A hitbeli elkötelezettségéről

ismert stand up comedy-s, aki egyházi eseményeken is fellép és ilyenkor a rá jellemző vicces formában hitét is megvallja, úgy véli, a keresztyénségben és a humorban közös az, hogy ha bármelyik életidegen lesz, elveszti sava-borsát, jó ízét. Miközben a szívből jövő nevetés nem bűn, hanem sokkal inkább aján-dék.

Van helye a templomban a humornak?

Somogyi Botond kevesli a humort az egyházból: Sokszor tapasztaltam, hogy viccel el lehet ütni egy kényes helyzetet, befejezni egy végtelennek tűnő beszélgetést, lefegyverezni egy morcos embert, megpuhítani egy velünk keménykedni akaró hivatalnokot, szóra bírni egy hallgatag vagy félnék gyermeket vagy csak egyszerűen megnevetetni egy szomorú embert. Miért lenne az egyház kivétel? Az Üzenet főszerkesztője szerint egyértelműen van helye a humornak a templomban és azon belül az igehirdetésben is. Az ember egy jó vic-

cet sokkal hamarabb megjegyyez az igehirdetésből, mint egy izagógikai eszmefuttatást Júda több ezer éve élt királyairól. De a viccet félretéve: azért megyünk a templomba, hogy Isten ígését halljuk, hogy övele közösségben legyünk, a gyülekezettel együtt imádkozunk. Ám ha minduntalan csak azt halljuk, hogy az Urat félni kell, hogy bűnösök vagyunk, és csak a kárhozatra vagyunk jók, ha minden fekete és sötét, senki sem nevetget vagy mosolyoghat, akkor hogyan tudunk feltölteni egy hétre lelkileg? A jó közérzethez elengedhetetlen a felszabadultság, az örövendezés. Másképp Pál apostol sem írta volna a filippibelieknek, hogy „örüljete az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljete!” (Fil 4,4) – mondja a kolozsvári lapszerkesztő.

Ha végigvesszük a Kárpát-medencei egyházi lapokat, látni fogjuk, hogy a legtöbb kiadványban ritka vendég a humor. Szerzőtől és személyiségtől függ, mennyire enged teret humorának egy-egy véleménycikkben, kérdésben vagy válaszban. Magam a Reformátusok Lapja leghumorosabb rovatának a gyermekoldalt tartom, kedves, vicces

magyarázataival, ami egyúttal finom kritika is. A Híd evangélikus magazin már kezdettől teret ad a keresztyén humornak, akár gyülekezeti anekdoták, akár német keresztyén lapokból átvett karikatúrák által. Ma már sokan, sokféle módon igyekeznek összegyűjteni az egyház életéből vett anekdotákat. Az Üzenet ezekből közöl folyamatosan. A lap szerkesztője úgy véli: Léteznek azonban olyan farizeusok, álszentek, akik nem látják szívesen a viccet a sajtóban. Mintha az valami nagy bűn lenne. Az egyházi kalendáriumokban is akad viccrot, de általában a humor csak elvétve és nagyon alacsony hangsúllyal, utolsó vagy utolsó előtti helyen kap szerepet bennük.

Miért tartunk a nevetéstől?

Miközben a történelmi egyházak lelkeszei, papjai között a magánéletben, egyéni beszélgetésekben rengeteg jó humorú embert ismerünk, ugyanők sok esetben az istentiszteleten már nem jelenítik meg humorukat. Ugyanezt az Üzenet főszerkesztője is megerősíti: találkoztam olyan magukat kegyeseknek valló személyekkel is, akik „halál komolyak” a templomban, igehirdetés közben vagy a hivatalos beszéd során, s akik ilyenkor a viccet is megvetik, ám az asztalozás közben a legtrágárabb, legsikamlósabb vicceken röhögik magukat a szél alá. Az ilyen kétszínű, álszent emberektől mentsen meg minket a Fennvaló.

Mintha évszázados rögzülés lenne ez. Mintha elfogadhatóbbnak tartanánk az istentiszteleten síró embert, mint a nevető vagy mosolygó résztvevőt. Mintha az a kép élne bennünk, a nevető, térdeit csapkodó, vagy akár csak elmosolyodó embereknek a szabadabb kereteket biztosító neoprotesztáns kis- és nagyegyházakban van helyük. Mintha attól tartanánk, az istentiszteleti humor zsákutca, ingatag talaj, amelyen egyensúlyozva könnyen elmerülhetünk. Nehogy a hívek azt mondják: no, ez a pap elviccelte a dolgot. Nem csoda, sok rossz példa is van előttünk. A humort sok esetben ízléstelenül, visszatetsző, provokatív és egyházellenes módon látjuk tálalni a világban. Persze pozitív példák is akadnak. Sokan nem kizárólag az ökumené miatt hívnak meg római katolikus papokat vendégszolgálatra, hanem azért is, mert köztudomásúlag kiváló humoruk van, aminek nem csak a terített asztal mellett, de a szószéki prédikációban is teret engednek.

Jézus humora: finom, ironikus, visszakerdező

De térjünk vissza Balog Zoltánhoz, milyennek is tartja Jézus humorát. „Ez a fajta hihetetlen finom, kicsit ironikus, visszakerdező humor ott van Jézus cselekedeteiben, példázataiban is, csak olyan távol vagyunk attól a kulturális közegtől, hogy nem fedezzük fel és nem értjük. Ma inkább a harsányság, a másinak a gyalázása számít viccnek. Ezt az egészen mély derűt, ami Jézus történetei mögött van, kevésbé érzékeljük. A humor azt jelenti, hogy van az életnek sója, van az életben íz. Ez a szellemi só az, ami többé teszi az életet, mint egyszerű vegetálás, úgyhogy ilyen értelemben a lélek fürdője. Ha a keresztyénség unalmas, beszűkült és másokat is unalomba kergető hit, akkor hiányzik belőle valami, ami Jézusnál megvolt. Ezért érdemes felfedezni ezt a szelíd humort, ami nem megaláz az emberi méltóságunkban, hanem rámutat az életünk fonákságára, képmutatásainkra, ahogy ezt Jézus tette példázataival is.”

Hogyan látja mindezt egy stand up-os? Az evangélikus **Kövesdi Miklós Gábor** szerint Jézus rengeteg humorral volt megáldva, bár ezt vicces így mondani, hiszen ő isteni személy, és hát a humort is Isten teremtette. Jézus humora ugyanakkor szeretetteljes humor. Ő sosem bántott, nem alázott meg senkit. Az a humor sosem jó, amelyik lefelé mutat! Az a jó, amelyik fölfelé mutat, vagy úgy mutat másokra, hogy magamra mutatok: én, mi ilyenek vagyunk. Jézus annak is példája, hogy hogyan kell helyesen humorizálni. És isteni humora van! Kovács András Péter (KAP) is megerősíti ezt. Ahogy ő fogalmaz: Isten kimondottan vicces: „Széttárom a karom és bedobom a gyeplőt, olyan húzásai vannak.”

Több anyaországi humoristáról tudni, hogy elkötelezett keresztyén, aki nem egyszer bizonyosságot is tesz hitéről. Humorba csomagolt megszólalásaik, bizonyosságtételük segíthet oldottabbá tenni a hitről, Istenről, egyházzal való gondolkodásunkat. Ezt Somogyi Botond is megerősíti: egy Budapesten élő osztálytársam a Facebookon nemrég megosztott egy KAP-videót, amely rendkívül megfogott: megmosolyogtatott és a hit dolgai felől igencsak elgondolkodtatott. Úgyhogy az ilyen humoros, de mély hittel átélte bizonyosságtételt mindenkinek csak ajánlani tudom, hiszen ez nem más, mint orvosság a léleknek.

A keresztyén humoristák nem bántani, megalázni, gúnyolódni akarnak, hanem nevetetni, esetleg görbe tükröt tar-

tani. Mint ahogy a korábbi nagyszerű könyv: A kegyes kétbalkezes naplója szerzője, **Adrian Plass**. Kövesdi Miklós Gábor úgy véli, közönsége is érzi, nem az egyes emberek hitén és a Biblián gúnyolódik. Hiszen a Szentírást ő maga is egy olyan abszolút mércének tartja, amely alkalmas arra, hogy akár a mai történetek mellé, mint egy fokmérő, odaállítva görbe tükröt állíthassunk magunk elé. Úgy véli, a nevetés egy közös kapocs. A nevetésen keresztül a hívők és nem hívők tudnak egy lépést tenni egymás felé.

Fábián Tibor

Egy kegyes kétbalkezes naplója.

„Nagyon »jó keresztyén lennék«, ha időnként nem zavarnák meg mások az életemet” – örökíti meg az utókor számára naplójában aznapi következtetését kegyes kétbalkezes, alias Adrian Plass. A szentségre őszintén és együgyűen törekvő hősünk mindennapjában a magunk gondjait, bajait, örömeit, küszködését és sikereit láthatjuk meg – görbe tükrökben. Aki beleolvas, nem fogja tudni letenni ezt a vidám, öniróniával fűszerezett, újabb és újabb csattanókat és – a sorok között megbújva – bölcs belátást kínáló naplót. (Harmat Kiadó, Budapest, 2000)

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l
Január

1. Sz	Ézsaiás 14	Jelenések 7,9-17
2. Cs	Ézs 15	Jel 8,1-6
3. P	Ézs 16	Jel 8,7-13
4. Sz	Ézs 17	Jel 9,1-12
5. V	Ézs 18	Jel 9,13-21
6. H	Ézs 19	Jel 10,1-7
7. K	Ézs 20	Jel 10,8-11
8. Sz	Ézs 21	Jel 11,1-14
9. Cs	Ézs 22	Jel 11,15-19
10. P	Ézs 23	Jel 12
11. Sz	Ézs 24	Jel 13,1-10
12. V	Ézs 25	Jel 13,11-18
13. H	Ézs 26	Jel 14,1-13
14. K	Ézs 27	Jel 14,14-20
15. Sz	Ézs 28	Jel 15
16. Cs	Ézs 29	Jel 16
17. P	Ézs 30,1-18	Jel 17
18. Sz	Ézs 30,19-33	Jel 18
19. V	Ézs 31	Jel 19,1-10
20. H	Ézs 32	Jel 19,11-21
21. K	Ézs 33	Jel 20,1-6
22. Sz	Ézs 34	Jel 20,7-15
23. Cs	Ézs 35	Jel 21,1-8
24. P	Ézs 36	Jel 21,9-27
25. Sz	Ézs 37	Jel 22,1-7
26. V	Ézs 38	Jel 22,8-21
27. H	Ézs 39	Lukács 1,1-25
28. K	Ézs 40	Lk 1,26-38
29. Sz	Ézs 41	Lk 1,39-56
30. Cs	Ézs 42	Lk 1,57-80
31. P	Ézs 43	Lk 2,1-20

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Arab és izraeli tudósok összehasonlítása

Az izraeli egyetemek és kutatóközpontok évek óta élenjárók a saját szakterületükön belül. Példaként elég a haditechnikai kutatást említenünk. Izrael teljesen önműködő berendezéseket, járműveket gyárt, amelyekkel támadásokat, kém akciókat lehet megvalósítani anélkül, hogy a katonák életét veszélyeztetnék. A védelem terén az Iron Dome – Vaskupola kifejlesztésével a rakéták elleni védelem vált rendkívül hatékonyvá.

Az orvostudomány számára, egyebek mellett, robot sebészeti eszközöket készítettek, amelyek más országok számára is rendelkezésre állnak. Számtalanul sok találmányt és újítást sorolhatnánk fel, amelyek a kis Izraelből származnak, s amelyek terén a legerősebb országok közé sorolható a zsidó állam tudományossága. Így volt ez évtizedekkel az államalapítás előtt is, s a képzés, valamint a tudomány az állami vállalkozás alapjává vált. Már 1912-ben megalapították a Technion- Izrael Technológiai Intézetét.

Az arab világban a vezetők az államot helyezik első helyre, sokszor elnyomva a tanult rétegeket, hisz a jól képzett emberek veszély jelentenek diktatúrájuk fenntartására. Ezért szinte semmilyen közpénzt nem fordítanak a tudományos kutatásokra, hanem katonai és vallási intézetek emésztik fel a forrásokat, ezzel biztosítva be az agyamosott tömeg további alávetettségét. A zsarnok dinasztiák létrejötte ma polgárháborúhoz vezetett. Még a legjobb helyzetben levő Szaúd-Arábiában elmaradottság tapasztalható e téren, hisz az emberek itt is vallásos tanítások, és populista ideológiák szerint élnek, ami hátrányosan befolyásolja ezt a nemzetet is.

Az izraeli Technion nem az első zsidó alapítású egyetem volt, a történelmi haza helyreállítása előtt. Sok más iskola és

kutató központ igyekezett meggyőzni zsidó tudósokat, hogy visszatérjenek és Izraelben dolgozzanak. Izrael állam kikiáltása után nem sokkal Albert Einsteint felkérték, hogy vállalja el az államelnöki tisztséget. Izrael egy volt azon öt ország közül, amelyek az 1950-es években erős számítástechnikai ipart

hozott létre. A repülés területén is vezető szerepet játszott a kezdetektől fogva. Simon Peres, a valamikori államelnök elmondta, hogy kollégái kinevezték, amikor az erre vonatkozó javaslatát előterjesztette. A korábbi izraeli vezetőkhöz hasonlóan Simon Peres is előrelátó politikus volt, s így az ország a vezető szerephez jutott ezen a téren is.

Arabként, kívülről szemlélve Izraelt, azonnal szembeötlik, hogy a tudományos-technológiai kutatás nincs vallási ellenőrzés alatt. Ez nem azt jelenti, hogy Izrael nem vallásos ország (még akkor is, ha tudjuk, hogy az lakosság több mint fele világinak vallja magát), valamint egyetlen vallási kisebbség sincs, amelyeket ne védene a törvény. Ez nem azt jelenti, hogy ne lennének arab tudósok. Milliós számra vannak, csak

hogy munkájukban mindig tekintettel kell lenniük a vallási vezetők erős befolyására, és a rasszista szellemi örökségre. Ezek gondolkodásmódja és ideológiája nem egyeztethető össze a haladással és fejlődéssel. A helyzet általában olyan rossz, hogy azok, akik magukat arab „tudósoknak” mondják a tevégyógyító hatásáról értekeznek, addig az izraeliek egy sor emberiséget fenyegető sürgős orvosi problémát oldanak meg.

Arabként Izraelt látom a Közel-kelet egyetlen igazi demokráciájának és tudós nemzetének. Szeretnék csodálatomnak hangot adni Izrael állam vívmányaiért.

*Rami Dabbas, Israel Heute
ford. Csoma L.*

Foto des ersten vaskularisierten, mit einem 3D-Drucker hergestellten Herzen im Labor der Universität von Tel Aviv. Flash90

*A képen levő szöveg fordítása:
Szívet készítenek 3D nyomtatóval a Tel Aviv egyetemének laboratóriumában*

A Die Welt írta

Nincs igény a menedékre – „Akkor miért hozzuk ide őket?”

Az evangélikus egyház, közösen a Sea-Watch hajóval, menekültek mentésébe akar bekapcsolódni a Földközi tengeren. A kezdeményezést nem csak egyetértéssel, de kritikával is fogadják. Ulrich Körtner, bécsi teológus figyelmeztet az „erkölcsösödő politika” veszélyére. Az evangélikus egyházon belül folyó vitában, amely egy mentőhajó bérléséről szól, nincs közös meg egyezés. Ulrich Körtnerrel ellentétben, Sigurd Rink, tá-

bori püspök védelmébe vette a kezdeményezést, de csak abban az esetben, ha az egy meghatározott időtartamra szól. „Addig,

amíg nem találunk a Líbiai pokolból kivezető jobb utat, meg kell akadályoznunk, hogy emberek vízbe füljenek.” – mondta Rink. Most van a megfelelő idő egy egyházi hajó bebiztosítására, mivel az Európa Unió „Sophia” mentő programja befejeződik, így a német hadsereg is leáll a mentéssel. Rink azt

szorgalmazta, hogy az EU és az ENSZ a lehető leggyorsabban döntsön egy új, működőképes tengeri mentési rendszerről a Földközi tenger vizein.

A Németországi Evangélikus Egyház (EKD) szeptemberben közölte, hogy egy egyesülettel közösen hajót kíván bérelni a tengeri mentés céljára. A tengeri mentésre szakosodott Sea-Watch működtetné a hajót.

„A mentés olyan mint egy megszállottság”

Körtner bírálta Carola Rackete kapitányt is. Rackete egy olyan ellentmondást nem tűrő politika elképzelés követője, mely szerint semmiképpen nem szabad a migrációt korlátozni, s elutasítja az európai határok védelmének politikáját.

A teológus szerint az egyház nem tűr semmilyen ellentmondást.

Körtner véleménye az, hogy a mentőhajó bérlését el kell vetni. „Az ENSZ menekültügyi szervezete szerint Líbiában nagyon sok menekült van, akiknek Európában nagy valószínűség sze-

rint semmilyen esélyük nincs esetleges menedék-kérelmük elfogadására. Akkor meg miért hozzuk őket ide?” Az evangélikus egyház sok vezetője szintén bírálóan tekint az EKD elképzelésére. Az egyház a véleménykülönbség tiszteletben tartását hirdeti ugyan, de lényegében nem tűr meg más véleményt. „Mi egy visszhang-kamrában és meggyőződés-társadalomban élünk”, hangoztatta bírálatát Körtner, aki rendszeresen kap leveket keresztyénektől, akik emiatt lépnek ki az egyházból. Szorgalmazza, hogy az egyház gondolja végig döntésének következményeit, jelenleg ugyanis az egyház egy „erkölcsösöködő politikai formát képvisel, amelyik valójában zsákkutca”.

A hajó bérlésének kezdeményezése a júniusban Dortmundban tartott Evangélikus Egyházi Napok idejére nyúlik vissza. December 3-án indul egy adakozás „United4Rescue” néven e célra. A hajó bérlésére nem fordítható az egyházból befolyó pénz, csakis adományokból kívánják fedezni a költségeket.

fordította: Csoma L.

A karácsonyról

Hittanóráinkon többször felmerült már a kérdés, miért pont december 25-én van karácsony? Mihez kötjük, egyáltalán, a karácsonyi hagyományok honnan, mikor szivárogtak be úgy az életünkbe, hogy nélkülük már el sem tudjuk képzelni ezt az ünnepet?

Először is, valóban, a Bibliában nem szerepel a karácsony. Jézus születése sem valószínűleg decemberben, de még csak nem is időszámításunk nulladik, vagyis első évében történt. Az általunk ismert időszámítást mind a Gergely-, mind a Juliánusz (római) naptár használja, ám ehhez tudnunk kell, hogy az időszámítás egy Dionysus Exiguus nevű szerzetesnek köszönhető, aki előszere-ttel foglalkozott a kronológiával. Dionysus tulajdonképpen a húsvét időpontját szerette volna kiszámítani az ún. alexandriai módszerrel, amelyet aztán Jézus születésnek feltételezett időpontjához számolt vissza, Kr. u. 525-ben, az általa készített időszámítási naptárat azonban csak 800 körül kezdték használni. A bibliamagyarázók szerint azonban, az evangéliumokban említett történelmi események alapján, Jézus időszámításunk előtt 4-6 évvel született. Ezt pedig onnan tudjuk, hogy Lukács és Máté evangéliuma szerint, Jézus Nagy Heródes uralkodása idején született, Nagy Heródes pedig Kr.e. 4-ben halt meg. Másrészt, Lukács 3:23 szerint Jézus 30 éves kora környékén kezdte meg szolgálatát, miután Keresztelő János megkeresztelte. Keresztelő Jánosról pedig a Lukács 3:1-2 azt írja, hogy „Tibérius császár uralkodásának tizenötödik évében” kezdett keresztelni, amit a történelem-

kutatók Kr. U. 28-29. évre datálnak. Továbbá, János evangélista (2:20) megjegyzést tesz arról, hogy a jeruzsálemi templom építésének 46. évében jártak, amikor Jézus megkezdte szolgálatát, ami szintén Kr.u. 28-29-re tehető.

Az első karácsonyt Kr. u. 336-ban ünnepelte Konstantinus, római császár. De miért pont december 25-én? Lukács 2:8-11-ben arról olvashatunk, hogy pásztorok tanyáztak azon a vidéken, amikor megjelent nekik az angyal, s hirdette a Megváltó születését. Azon a vidéken december hűvös és hideg, ezért a pásztorok november vége felé már ha-

zaterelték a nyáját, így december végén már nem tartózkodhattak a legelőn a nyájuk mellett. Egyes vélemények szerint, Jézus születése októberre tehető, mivel szeptember-október környéké zajlik a Bibliában a leggyakrabban említett ünnep, a szukkót, vagy a sátrak ünnepe. A római hatalom is valószínűleg számításba vette, hogy ebben az időszakban sokan utaztak Jeruzsálembe vagy születésük helyére az ünnepre, s ehhez igazíthatták a népszámlálást is. Amennyiben ez történt, úgy érthető, hogy az ünnep és népszámlálás miatt nem volt a fiatal Mária és József számára

egyetlen szálláson sem hely, s így születetett Jézus szeptember-október környékén.

Hogyan lett ebből mégiscsak december 25? Az ókori keresztény hagyomány szerint, egy római Hyppolitus nevű teológus szerint, Mária március 25-én kapta az üzenetet, hogy az Úr őt választotta ki arra, hogy világra hozza a világ Megváltóját. Az ókori keresztények úgy tartották, hogy Jézus március 25-én halt meg, tehát, hogy ugyanazon a napon fogant és halt meg, elképzelésük szerint. Március 25 és december 25 között pedig éppen kilenc hónap telik el, ami elegendő egy kisgyermek megszületéséhez. Vannak, akik szerint a téli napfordulóval összekapcsolódó ünnephez lett a karácsony igazítva, ami viszont december 21., a mi naptárunk szerint. Az első századokban azonban még a római (julianus) naptárat használták, amely szerint december 25-én van a napforduló időpontja. Ekkor ünnepelték a 274-ben létrehozott Solus Invictus (győzhetetlen nap) ünnepét, a Mitrász- és más kultuszok fontos ünnepét. A zsidó hanukkah, amely a makkabeusok szíriai görögök feletti győzelmét, a jeruzsálemi szentély megtisztítását és újraszentelését, valamint a nyolc napon át égő öt mécsesre való emlékeztést ünnepli, szintén december 25-ére tehető (maga Jézus is részt vett ezen az ünnepen János ev. 10:22 tanúsága szerint). Kr. u. 325-ben a niceai zsinat határozott arról, hogy december 25-e lett a Sol Salutis (az üdvösség napja) ünnepe, szándékkal a pogány ünnep időpontját választva, hogy alkalmat adjanak az embereknek a pogány-

ságtól való megtisztulásra.

Nálunk, úgy tűnik, kétszer van karácsony. Mindenki ismeri a „Kiskarácsony, nagykarácsony“ kezdetű kedves éneket, ám azt talán nem mindenki tudja, hogy a nagykarácsony a december 25-ét jelenti, a kiskarácsony pedig az új év ünneplését. Emellett viszont ott van a január 6. –Vizkereszt vagy „háromkirályok“ ünnepe az orthodox egyházak ünnepi rendje szerint. Ennek az oka, hogy a Gergely-naptárát (XIII. Gergely pápa nevéhez kötődő) csak 1582-ben kezdték el használni, addig pedig a római, Juliánusz-naptárát használták, amelyről kiderült, hogy pontatlan (túl sok napot jelelt egy évben), így 1582. október 4-ét követő nap 1582. október 15-e lett, hogy kiegyenlítsék a különbséget a két naptár között. Ez így 10 nap. Angliában viszont csak 1752-ben kezdték használni a Gergely-naptárát, amelyet a világ nagy részén mind a mai napig használunk. Így az orthodox (görög-katolikus, pravoszláv) ünnep még mindig a római naptár szerint tartja a karácsonyt, vagyis annak ünnepét, hogy a keleti egyházak szerint a három bölcslátogatta a kis Jézust, a nyugati egyházak ünnepe szerint pedig Jézus ekkor keresztelkedett meg. Az ókori kereszténység pedig fontosabbnak tartotta Jézus megkeresztelkedésének ünnepét a születésének ünneplésénél, mivel ekkor nyilatkozta ki, hogy Ő Isten báránya, aki elveszi a világ bűnét.

A karácsony „útja“ nem volt mindig zökkenőmentes. Angliában Oliver Cro-

mwel, a puritanizmus idején, 1644-ben betiltotta a karácsony ünneplését, mert azt nemcsak felháborítóknak, hanem egyenesen bűnnek tartotta. 1647-ben aztán parlamenti rendeletbe foglalták a karácsony hangos ünneplésének eltörlését, többek között, a karácsonyi énekek nyilvános helyen való éneklését. Az emberek azonban nehéz volt elhallgattatni, a karácsonyi istentiszteletek és az otthoni ünneplések nem nagyon halkultak el, s miután belátták, hogy ezt az ünnepet sem vallási, sem társadalmi szempontból nem jó eltörölni, végül a tiltást 1660-ban feloldották, így a következő évszázad a karácsonyi énekírás virágkora lett.

Végezetül a betlehemi csillagról is hadd szóljak pár szót. Sok embert foglalkoztat a kérdés, valóban megjelent-e a betlehemi csillag, ha igen, akkor mi volt az valójában?

Régóta foglalkoztatja az emberiséget a betlehemi csillag ténye. A híres csillagász, Johannes Kepler érdekes felfedezést tett 1614-ben, amikor a Jupiter és Szaturnusz bolygók együttállását figyelte távcsövével, s megfigyelte, hogy a jelenség látványos tüneményt eredményez az égen. Miután utána számolt, úgy vélekedett, hogy a Jupiter, Szaturnusz és a Merkúr bolygók együttállása okozhatta azt a fényt, amelyet a bölcsek követtek, s ezzel magyarázható, hogy nem volt látható mindenhol, valamint (más csillagász véleménye szerint) érdekes fényét a bolygók eltérő színű ragyogása okozta. Ezt a véleményt támasztja alá mai Irak területén talált ókori sumér város, Sippar csillagvizsgálójából fennmaradt ékiratos agyagtáblák feljegyzése, amelyeken ugyanaz a bolygóegyüttállás van feljegyezve, amelyet évezredekkel később Kepler is kiszámolt.

Kínai, koreai és palesztin feljegyzések szerint, Kr.e. 4-ben, február 23-án lettek a csillagászok figyelmesek arra a jelenségre, amelyről a bölcsek azt mondják Heródesnek: „láttuk az ő csillagát napkeleten (felől) emelkedni, elindul-

ni“; s az akkori közlekedési viszonyok mellett így Jézus születését megelőzően útnak indulhattak, hogy üdvözölhessék Őt. Így (emberi) tudományos szempontból is megerősítést kap, hogy a csillag valóban megjelent.

Azt azonban még a tudomány se nagyon tudja megmagyarázni, hogyan volt lehetséges, hogy Jézus születését, a csillagot, az életét követő csodákat évszázadokkal előre megmondták laikus, nem tudós emberek, hogyan volt lehetséges, ezek a bölcsek addig követték a csillagot, míg megtalálták az a betlehemi istállót, ahol az Úr Jézus született? Lehet, hogy mégiscsak Isten keze volt a dologban? Mégiscsak valóság, hogy ezek a csodálatos események mind mélyebb, komolyabb üzenetet hordoznak, mint az, hogy mikor ünnepeljük Jézus születését? Mégsem olyan fontos a karácsonyfa és az alatta levő ajándékok, hanem valami olyasminek vagyunk a részesei, amit másképpen nem lehet magyarázni, csak Istennel és az Ő szeretetének megnyilvánulásával?

Mindezeket a dolgokat azért foglaltam össze ebben a cikkben, hogy ne tévesszenek meg bennünket az emberi ünnepek és hagyományok, ne tartsuk őket többre annál, amik, hanem fordítsuk teljes figyelmünket a Szentírás felé, amely Isten hiteles üzenetét hordozza. Ne legyenek ezek az ünnepek fontosabbak, mint maga Krisztus, bár kétségkívül, a karácsony összekapcsolódott gondolatvilágunkban a szeretettel, a csillaggal, a családi körben töltött bensőséges pillanatokkal, az ajándékozással, valamivel, ami érthetetlen, mégis valóságos. Krisztus születése egy olyan esemény, amely szó szerint megváltoztatta a világ menetét, időszámítását, az emberek tekintetét a földről felemelte az ég felé, és megtanított a lelkünk dolgával is foglalkozni.

Én ezekkel a gondolatokkal kívánok mindenkinek áldott ünnepet!

Györky Sz.

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő

IČO/reg.szám: 31256732

Nyilvántartási szám: EV 5612/18

ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta.

Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Terjeszti a Deregnő-i Református

Keresztény Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,

szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,

Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítónk:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregnő 216,

Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,

E-mail: ladislavcsoma@gmail.com

vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT

A Szeretetszeptár 2020-as kiadása és a Református Újság a 2020-as évre már rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.

076 74 Drahňov-Deregnő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

Alvinc - gyülekezet nélküli templom

Nagybánya - Szent István torony

Tordai hasadékok

Nagyenyed

Vajdahunyad vára

Augusztus

1 Sz Boglárka

2 V	Lehel
3 H	Hermína
4 K	Domonkos, Dominika
5 Sz	Krisztina
6 Cs	Berta, Bertina
7 P	Ibolya
8 Sz	László, Oszvald
9 V	Emőd
10 H	Lőrinc
11 K	Zsuzsanna, Tiborc
12 Sz	Leticia, Klára
13 Cs	Ipoly
14 P	Marcell
15 Sz	Mária
16 V	Ábrahám
17 H	Jácint
18 K	Ilona
19 Sz	Huba
20 Cs	Magyar nemzeti ünnep
21 P	Sámuel
22 Sz	Menyhért
23 V	Bence
24 H	Bertalan
25 K	Lajos, Patrícia
26 Sz	Izso
27 Cs	Gáspár, Gebhárd, Zoárd
28 P	Ágoston
29 Sz	Beatrix, Erna,
30 V	Rózsa
31 H	Erika

Szeptember

1 K	Egyed, Egon
2 Sz	Rebeka, Dorina
3 Cs	Hilda
4 P	Rozália
5 Sz	Viktor, Lőrinc
6 V	Zakariás
7 H	Regina
8 K	Mária, Adrienn
9 Sz	Ádám
10 Cs	Nikolett, Hunor
11 P	Teodóra
12 Sz	Mária, Guidó
13 V	Komél, Ludoviika
14 H	Szeréna, Roxána
15 K	Enikő, Melitta
16 Sz	Edit
17 Cs	Zsófia, Hajnalka
18 P	Diana
19 Sz	Vilhelmina, Vilma
20 V	Friderika
21 H	Máté, Mirella
22 K	Móric
23 Sz	Tekla
24 Cs	Gellért, Mercédesz
25 P	Eufrozina, Kendő,
26 Sz	Kleofás
27 Cs	Juztina
28 P	Adalbert
29 H	Vencel
30 K	Mihály
31 Sz	Jeromos

Október

1 Cs	Malvin
2 P	Petra
3 Sz	Helga
4 V	Ferenc
5 H	Aurél
6 K	Brúnó, Renáta
7 Sz	Amália
8 Cs	Koppány, Etelka
9 P	Dénes
10 Sz	Gedeon
11 V	Brigitta, Gitta
12 H	Miksa
13 K	Kálmán, Ede
14 Sz	Helén
15 Cs	Teréz
16 P	Gál
17 Sz	Hedvig
18 V	Lukács
19 H	Ándor
20 K	Vendel
21 Sz	Orsolya
22 Cs	Előd
23 P	Magyar nemzeti ünnep
24 Sz	Gyöngyi
25 V	Blanka, Bianka
26 H	Dömötör
27 K	Szabina
28 Sz	Simon, Szimonetta
29 Cs	Nárcisz
30 P	Alfonz
31 Sz	Reformáció ünnepé, Farkas

November

1 V	Marianna
2 H	Achilles
3 K	Győző
4 Sz	Károly
5 Cs	Imre
6 P	Lénárd
7 Sz	Rezső
8 V	Zsombor
9 H	Tivadar
10 K	Réka
11 Sz	Márton
12 Cs	Jónás, Renátó
13 P	Szilvia
14 Sz	Aliz, Klementina
15 V	Albert, Lipót
16 H	Ödön
17 K	Hortenzia, Gergő
18 Sz	Jenő
19 Cs	Erzsébet
20 P	Jolán
21 Sz	Olivér
22 V	Cecília
23 H	Kelemen, Klementina
24 K	Emma
25 Sz	Katalin
26 Cs	Virág
27 P	Virgil
28 Sz	Stefánia
29 V	Taksony, Advent I.
30 H	András, Andor

December

1 K	Elza
2 Sz	Melinda, Aurélia, Vivien
3 Cs	Ferenc, Olivía,
4 P	Borbála, Barbara
5 Sz	Vilma
6 V	Miklós, Advent II.
7 H	Ambrus
8 K	Mária
9 Sz	Natália
10 Cs	Judit
11 P	Árpád
12 Sz	Gabriella
13 V	Luca, Otília, Advent III.
14 H	Szilárd
15 K	Valér
16 Sz	Etelka, Aletta
17 Cs	Lázár, Olimpia
18 P	Augusta
19 Sz	Viola
20 V	Teofil, Advent IV.
21 H	Tamás
22 K	Zénó
23 Sz	Viktória
24 Cs	Ádám, Éva
25 P	Karácsony I., Eugénia
26 Sz	Karácsony II., István
27 V	János
28 H	Kamilla
29 K	Tamás, Tamara
30 Sz	Dávid
31 Cs	Szilveszter

ERDÉLYI UTAKON

Nagyenyed - Bethlen Gábor Református Kollégium

A Kollégium udvara

A Kollégium tornaterme

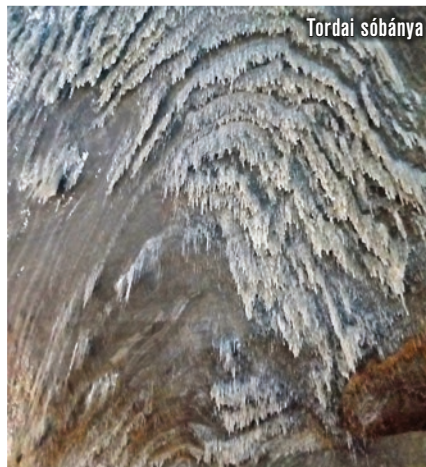
Apafi Mihály, Bethlen Gábor és Pápai Páriz Ferenc szobra

Alvinc - a Martinuzzi kastély romjai

Erdélyi utak

Tordai sóbánya

Torockó unitárius temploma

Torockó legrégebbi épülete

Jellegzetes épületek Torockón